

یکی محبوسه

منبرمات

یکی محبوسه : نسخه‌ی تقدیم - محمد فؤاد : نهالی - یعقوب قدری : مرادیده - احمد رفیق : یشیل بروسه یا تخت ایکن - احمد هاشم : « غربا خانه اقلان » - فالخ رفقی : یشیل - م . صه : یشیلده تزیینات - محمد ضیا : اسکی بروسه - رمید : تورك صناعتی و بروسه‌دهکی محصولات - نجم الدین : یشیل جامع - مصطفی لطفی : بروسه‌ده بیلدیرمک دوکونی - م . شرف : جغرافیه بروسه - بروسی طاهر : بروسه‌لی اویمه‌چی فیخری - صلاح الدین رضا : بروسه‌ده محلی حیات - آرام غلانی : بروسه‌نک فتحی و موسویلر - محمد فؤاد : بروسه‌یه دائر وثیقه‌لر - محمد ضیا : بروسه‌ده ایک بوکجیلیکی - مصطفی زاهد : اولیا چلبیده بروسه - * * * : بروسه قابیلجی‌لری - مرهم‌س دلمز : بروسه اولری و خانلری - * * * : پیر لوتیده بروسه - * * * : شیخ کشتی و قره‌کوز - بروسه‌دهکی زیارتگاهلر ایچون رهبر و مختلف بروسه‌لی شاعرلردن پارچه‌لر -

اشغال آلتنده بروسه‌یه عائد خاطرملر

اسکی بروسه‌دن منظره‌لر : امیر سلطان سیتی

بروسه قاپلیجه لریته دأر تاریخی و فی مالمات [۱]

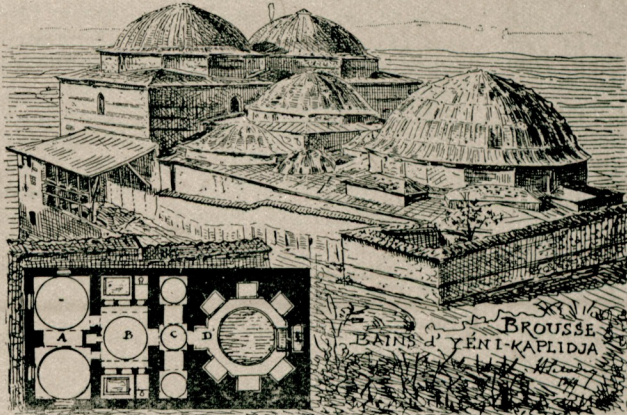
روما و یزانس مورخ و وقعه نویسر ی بروسه قاپلیجه لریته دأر ایجه معلومات و یرمشلرد . بوجهدن اوله رق روما قیصرلندن مهور ترابانک زمانده قاپلیجه لک تعمیری بالخاصه شایان ذکردر . بروسه والیی (پلین) ایتر طوره بر حام انشایی ایچون مراجعت اتیشن ایدی . پلینک مکتوبلردن و ایتر طورلک و یردی جوابدن آکلر شیلدین . کوره ، موضوع بحث اولان حام قاپلیجه اولوب بزم بیلدیکدن روما حاملریدر . قاپلیجه لک نهمان و کیملر طرفدن انشایی ایدیلرکی آکلامق ایچون یزانس دورنه اراغ نظر ایتک لازمدر . رومالیر زمانده آطاولینک اکثر شهر و قصبه لرده مامرات بدینه مخصوص مکتبلر ، صیجاق صو باتیولی ، بازار میدالری ، agora ، اوزورلی قیالی، ستورلر مستاندایتیرلشن چارشورل انشایی ایدیلریدی . حتی « پلین » ک

افاده سندن آکلا شیلدیی اوزره بروسه ده بویوک برده کتبخانه وارمش . ایتر طور ترابانک هیکلی بو کتبخانه ک فیوسا اوکنده مرکوزایش . آتیق او تاریخن اعتباراً بروسه تاریخی آتئوزسنه قدر درودر نسبالو و یجومات ایچنده یووالا لوب قلنش اولدیندن اولکی زمانلرک آثار عمارتده محو اولمشدر . فی الحقیقه بروسه ده رومالیر و یزانس لیر زمانه سندن قاله ک نوک آثاره تصادف اولمیلیر . قاپلیجه لک بالخاصه یزانس لیر زمانده کسب عرف انشایی ایدی . ایتر طورلک

رجال دولتک استانیولدن قاتوبور بروسه یه کورک کونلرجه قاپلیجه لره عالم ایتدکاری یازلشدر . بروسه ده موجود قاپلیجه لک بالشیجه لری بکری قدردر . وسعت وجسمات ایجه جتلیله ساژلردن فرق اولور . منبع صولریته نظر آعد و یرمجه اولوسه ق ، بروسه قاپلیجه لری درده ایتر . بوردکده ایکینی کبری صولر ، دیگر ایکینی ده غیر متفرق میاه حاره طبیعه در . برنجی طاق برنجی کوکورتلی صولری حای اولانلر : ۱ — بکی قاپلیجه و قاناجه ، ۲ — بویوک و کوچوک کوکورتلی ؛ ایکینی طاق : ۱ — اسکی قاپلیجه و چکرکه حمالرینی بسلن قایان ، ۲ — قره مصطقی . قاپلیجه لک منبرلری — قاپلیجه لک صولر

[۱] قاپلیجه لک حقدنکی و معلومات فیما بک اقدیه مدونلر .

بروسه ک غرب جهتنده یعنی چکرکه ک آرقه طرفده کی تکرارن سمان ایدر . صولرک جیفدی اراضی کس ایله شیت و دور ناته غاغره GTA تعمیر اولان شاتسدر مرک و متشکدر . اراضینک سطحه شویلهجه برنظر عطف ایدیلجه اولورسه اولارزه ادوار مختلفه حادثات برکانه وقوعور . لامش اولدینته حکم ایدیلرسه ده زمانغزده اجرا ایدیلن تیعات و تحریات زه تلوژی یه دن آکلا شیلدینته کوره ، صولرک بویله غارب صیجاق اولسی ارضک حرارت داخله سندن ایلری کلدی و طبقات ارض آرمسندن سوزولوب چیقان صولرک کجکاری اراضی ماهیت برکانه فی حائر اولدینی حاله بیه درین طبقندن یوکسک برحرارده اولوق صودوبمان ایتکده در . بویک کی بر جوق صیجاق صولر واردرکه ، تشکلاتی برکاتی اولیان اراضی کسبه و تابشیرهدن کجیدی حاله ، سطح ارضه صیجاق

بروسه ده « یکی قاپلیجه » و پلانی

اوله رق کلیر . بروسه ده قاپلیجه لک آتیق درت منبری واردر :

- ۱ — قره مصطقیه صو یرن منبع ،
- ۲ — کوکورتلی حای . یکی قاپلیجه ایله قاناجیه صو یرن منبع ،
- ۳ — چکرکه قاپلیجه لریته صو یرن منبع .

اسکی قاپلیجه . — اسکی قاپلیجه ، اغلب اخیال مورخ « نهین » Etienne کلاسیک ایتر طور قاپلیجه سی اولوق اوزره توصیف ایدیلکی کاسی قاپلیجه در . فی الحقیقه ، حوضک قطر دأرمنده باشلقری فورخنی طرزنده ایشلشن سرمدیرمکر واردر . صویک حوضه دو کیلیدی آسلا ن اغزینک اوستنده بیجی لوحه اوزرنده شو عبارملر اوقیور : نارغ کرمانه بشنوجو آب خدا یابد دأر آب و تاب . قاپلیجه ل حقدن بر طاقم و صایا واردرکه اولرده : اولر قاپلیجه ک تحلیلل ک یویه سی ایله

یکی مجموعه خواص و منامی و هانکی عاتله قائده بخش اولدینی و مواد تاریخیه سی ،

مأناً — خستله رعایق اهم و ازم اولان برطاقم و صای عومیه ،

مأناً — قاپلیجه ک درجه حرارتی ، مدت استعمالی هانکی و قتلرده و مواسمه ده نافع اولدینی ، بکونده قاج کره ، سنه ده قاج دفعه کیریلجی ،

رأباً — انشایی تدوید التزام قیلته حق اصول ربیه و یرمجه نصل اولجینی .

اسکی قاپلیجه ک درجه حرارتی « ۴۸ » سانتیگرادر . حالیکه « کوچک آسیا » نام آتارک مؤلفی شارل تکیسه بوحرارتی « ۸۰ » درجه کوستیور .

بو قاپلیجه ک صوی منبغه « ۳۶ » درجه اولوب ، داخله کتجه یقدر « ۳۴ » الی « ۲۵ » درجه ده قایر صوی رنگسز ، رایحه سز ، لذتزددر . فقط منبغه دن ایچیلورسه یامیسی در ور آز دورونجه سطحه درزاریدا اولور .

صویک تحلیل —

طیب حاذق تورنی رنار قاپلیجه لک صولرخی تحلیل ایتشدر . بویک قاپلیجه دن آتاتان برلیته صویک ایتنده بولنشان مواد شونلدر : [۱] غرام اوله رق ۷۵۰ حامض فحم ، ۱۰۰۰ مانی قاربوت کس ، ۴۸۶ مانی قاربوت سود ، ۱۷ حمض اول حدید ، ۲۵ فلور صودیوم (مطبخ طوی) ، ۳۵ کبریت سود ۱۰ ، مانغزی ، ۸ کس ، ۱۵ سیلیس بکون غرام : ۳۶۰ خواص شفاهی سی —

اسکی قاپلیجه ک صوی ، امراض جلده یه ، علل مفاصله ، بطن و کوس بوشقلرند بولان کافه آلات و اعضا عاتلرته ، حاصه رحه و ملاصق اعضابه عارض امراضه ، جهاز اعصاب مجر بویک اختلالدن نشات ایته علل عصبیه حسن تأثیر ی ک ظاهر و آشکاردر . ازجمله ، کید ، طحال و غده کتیه الهالریه و شرابین و اوژد کتیه ، مجاری صفر اویه ک ایافته ظهور ایدن رخاوه و اویه مذکورمدن هر برشک حای اولدینی مایع مخصوصه زیاده غلظت ککلی جریان دورانلرته عارض اولان رکود و بطالت ک نامقدر .

بو قاپلیجه جامکاندن ماعدا ، بری نسبه صغوق ، دیگر ی ک صیجاق ایکی قیله قسمدن عبارتدر . قاپلیجه ک بزم ، یعنی قدیم روما حاملرندن فرق بویک قیه اتشده کی سد یعنی کوک طاشی برینه برصیجاق صو حوضی بولنشدیر . برده ، آجیلوب قاپلیزه موصقلر برنه دائمی آثار و اصلا قاپلیزه و طورماز چشمه ل موجود اولسیدر . اسکی قاپلیجه

چهارشنبه کونری قاندره تخصص ایدیلر. سائر کونلرده قاندرلر عین صوفی حای اولان «آرمودی» قابلیجه سئیدلر.

ینی قابلیجه

قابلیجه، بنابه هم دها بیوک، هم دهه نسبه منتظدر. مینی اولدینی ارض سرت بریقاندر. وهره، نسبه یاقیندر. یوسک و بیوک قیقلری وارد.

اولا چلیک روایتیه باقیلیرسه، بدایتده بنایی یک مختصر ایکن قانون سلطان سلیمان خان «قرس» دینلر علدنلرک مضطرب اولدولرندن شفا ایدیلر روسیه کلوب بوقابلیجه صوفیلر استفاده ایتکله شفا یاب اولملردی. یونک اوزدری وزیر صاری رسته باشابه، موقع مذکورده بیوک برحام انشایی اراده ایشلردی که، ایوم کوردیکنر بنای عظمه اونک آریدر.

فی الحقیقه آرسلان آغزی تعبیر ایدیلن صوفیک حوضه دوکولدیکی یرک یوقاری طرفنده چینی کتایهده «رسته دارا» نمیری اوفوتیور. یونک رسته باشا قابلیجه سی دخی دیلور. طرز انشایی تمامیه تورک اسلوبیندهدر. صیقلقلک دیوارلری لطیف اسکی چینی لره مفروشدر. شوقدرکه، جامکانه، اصل صیقلقلک وسطی تشکیل ایدن صقوق دایره نیک کنارلرند قورتنیقن طرزنده بانقلاری اولان دیرکمر مرکوزدر. بودیرکملر دها قدیم بیزانس بنالریدن آلدوب بورابه قولولدی شیهدن وارستهدر.

قابلیجه، بزم جاملرکی، آلتدن ایستیمیدندن حاوویی حای اولان قسندن ماعداسی صغوقدر. بیوک کونورتی دخی دیلن، یینی قابلیجه نیک جامکانی واسع و اولان سندهر سخیل وارددر. اولیا چایی، جامکانک دیوارنده خط تعلیق محرر شولوجه نیک موجود اولدینی ذکر ایدیورکه بولوجه حالا طوریدر:

غرور ایته لیاں فخر ایله دارجاندیر بو قیای جسمنی قور بونده هرکس جامکندر بو صغوق قسملک اوزن سندنکی حوصلی فسقه نیک یوقاری طرفی غایت لطیف بیاض سرسردن برمولوی سکسی شکنده اولوب تپسندن صوفیشیر. حمامه کیرن چولوق چوچوق آکیلر، نوسفیقندن صغوق صوایجلر. خلقک شووشتنیه نفدر معنیداردر. صانک فخر مولانی تائیه ایله تجیل ایدیور...

جامکانی قیش کونلری ایچون سائر قابلیجه لردن دها صیقلقلکدهدر. صغوقلی اولدقیه واسعدر، صغوققلک درجه حرارتی (۲۰) در، آنکچون خسته لک بانیو فوجیلری بورابه قوتیلور. داخل جامک درجه حرارتی (۲۶) دن (۳۰) درجه قدر تبدل ایدمیلور. بوقابلیجه ایچنده بولنان بو صغوق حلوت، ماہ کیریک انجری متکافه سیله طولودر. درجه حرارتی (۲۰) ایله (۳۰) آرمسنددر. بناء علیه بوکخنده ایک اوج دقیقه دن زیاده طوررق تمکن دکادر. صونیک تحلیلی — درجه حرارت: سانتیگراد

۸۶. بر لیترده بولان مواد: ۲۲. .. حامض کبریت ماء، ۱۶۵۰ حامض فحم آزوت اناری، ۲۷۵۰ ثانی قاربونیت کلس، ۶۰۰۰ حدید، ۱۴۸۰ صودیوم، ۱۹۰۰ پوتاسیوم، ۶۸۰. ماغنیزی، ۲۴۴۲ کبریتیت صود، ۸۲۶۰ آلومین، ۵۳۰. کالسیوم، ۱۴۷. سیلیس، ۵۷۰. مواد عضویه، بکون غرام: ۱۰۰۸. ۶۰۰۰. صونیک منبئی — بو بیوک کوچوک کونورتی لر مینندن و دیوارله محدود کلکی بروردن کونورتی صولری چیقار، ییلک قانلننده آقار، بردقیقه ده الی قیه قدر صولکلر. راجیجی کونورت راجیجی سیدر. منبع مذکوردن ایی قوله آرلرول بزی بیوک، دیکری کوچوک کونورتی یه کیدر. مونبیه متصل بر صغوق صو منبیهده وارددر. بوسو، صیقل صوفی تعدیه خدمت ایدر. بوسو، منبیهده ایکن برقی وصافدر. صوغورسه صارتیسی اولور.

خواص شفائیسی — بو قابلیجه لره بولان میاه کبریتیه یک مؤثر غایت مانع اولورق درکار اولان شرفتی و علی الخصوص مایس آیتده استغناء ایچون کلن خسته لک کتقی حسیله اولورونیک مشهور قابلیجه لرته هر حالده ترجیح اولتوز. چونک حای اولدینی اجزای غریبه یی یکدیگر یله اولوجه امتزاج ایشلدرکه، هم داخل یعنی ایچیلرک و هم ده خارجا یعنی کیریلرک استعمال اوله ییلر. بوخاصه اکثرا بولنای برخاصه در، بو قابلیجه نیک دولی شوقدر، انفال بدیندن تمثیل فعلی ایله اعضای غشاییه نافذ اولدقده اول عضوک اجزایی میننده اولان تمکلیکرتیه کتمیرک سؤحالی ازاله ایدر.

خلاصه کلام، بو قابلیجه لک صولری، بریطیه حاذقک وصایانه توقفا استعمال ایدیلورسه جلدیه آلات تنفسیه، قان، باصوره، عل رجیه، التهاب مزمنیه، سطح جلدده ظهور ایدن چیچک و قیزاموق وسائر فرده چیچانلر حسیله معده ویلایغراق لک نحرش مزمنه منسه، چوق چیوملی علاج استعمال ایدنلرله افراط درجه ده عیش ونوشدن و یاغلی تمکیر یکمه مداومتدن طولانی حادث اولان مدهمه و التهاب امعا علتلرته و الحاصل، بالعموم عل مزمنه جلدیه و مقاصلده ظهور ایدن نفرسلره یک نامقدر.

قره مصطفی قابلیجیسی — بو قابلیجه نیک یوزی کشیش طاغنه وجنوبه ناظردهر. مداتیه دن بروسه یه کیدن شوسه نیک صول کنارنده و اوززنده و شمشند و رک صاغندهدر. حمامک ایچی کوچک ایهده غایت تمیزدر. بو قابلیجه کلن صیقل صو، شرق طرفندن حمام دیواریک برقاچ خطره ایلرولسنددر، اوستی آچیق بر حاووضه ایکی مختلف مجرادن دوکولور. بو قابلیجه نیک بانیسی صدر اعظم قره مصطفی باشادر.

صغوق صویه مخصوص اولان مجراه جامکان یوزی کشیش طاغنه وجنوبه ناظردهر. مداتیه دن بروسه یه کیدن شوسه نیک صول کنارنده و اوززنده و شمشند و رک صاغندهدر. حمامک ایچی کوچک ایهده غایت تمیزدر. بو قابلیجه کلن صیقل صو، شرق طرفندن حمام دیواریک برقاچ خطره ایلرولسنددر، اوستی آچیق بر حاووضه ایکی مختلف مجرادن دوکولور. بو قابلیجه نیک بانیسی صدر اعظم قره مصطفی باشادر.

اورته سنده بیوک بر فستقلی حوضه دوکولدن صوکره صیقل صوفی تعدیه کیدر، صغوق صو یک منبئی یاغیلر بیکساری اولدینی سولنیورسده، صیقل صو یک منبئی ییان یوقدر.

صغوق صو قانلماش و منبیدن آلتش اولان قره مصطفی قابلیجه نیک درجه حرارتی: برلیزا صو یک حای اولدینی مواد غرام: ۹۰. حامض فحم، ۱۶. ثانی قاربونیت کلسی، ۳۴۵. قور صودیوم، ۹۱. کبریتیت صود، ۷۷۲. کبریتیت قانغه زی، ۸۵. کبریتیت کلسی، ۵۰. کبریتیت سیلیسی. بکون غرام: ۲۷۴۹. بوسوده بر مقدار مواد عضویه وارددر. خواص شفائیسی — ترکیات کیمیویه

چه، باقیلنجه عادی قویو صونیدن فرق اولنایان قابلیجه ل صولرندن وهله اولاده هیچ برقاندیه حاصل اولبجی خاطره کلپور ایهده کرک بروسه و کرک اوروپا قابلیجه لردن بالتجربه یک چوق قانده کورلشدر. قره مصطفی قابلیجه سی «غانتن» ایلیجه لرته مشاهدر.

بو قابلیجه نیک خارجا استعمالنک تأثیری مجریدر. بوخوسنده اوروپانیک بعض ایلیجه لرته مشایق مینتدر. فقط داخل استعمال اولملی در.

بو قانده سامیسی و خواص شفائیسی ذکر ایدیلن عمومی قابلیجه لردن ماعدا، «صوترو پولیس، Soteropolis» یعنی، منجی، شفا بخش وصفیه تاریخ قدیم یونایتده حاضریه اولان چکرکده هان هرخانه در بر خصوصی قابلیجه موجود اولدینندن درجه منافعیه اسکی قابلیجه لردن ذره قدر فرقی بولوعادینندن علی الخصوص قاندرلک تدابیری خصوصنده دها نافع و ایشادر.

«ایدروپاتی» Hydropathie یعنی نداوی* بلایه «اصولنجه، ساده صوابیه نیجه کهرک سته لجه مضطرب اولدقاری علتلردن قورلوق قری مشبوددر. دنیککه، اصول استعمالک فواید عظیمی درک و آشکاردر. کذلک «آلوپاتی، Allopathie» یعنی «نداوی بالنده» اصولنجه ملام برعلاج اعطاسندن خسته اتی اشتداد ایتدیکی وخسته ما یوس قانده یی حاله یته بمنیه اوعلابی یشته راصوله آلان رخسته نیک کاملا شفا یاب اولدینی کورولشدر.

بروسه قابلیجه لرنیک صولری تحلیل ایدرک خواص شفائی لرنی تعین ایدن طیب حاذق متوقی «برنار» در. بوآدم، صولری تحلیل ایدرکن خسته ل اوززندهده طبیقاتی اجرا ایتش بروسه و کله نظریاتی فعلیات ابلده توفیق و تأیید ایشدر. حتی، صولری تحلیل ایدرکن، کندیسنه سراجت ایدن کوزلری چوقولرلشمنش، حزران آیتده قات قات کوزکره برونش ایکی خسته نیک «آه بزی بوخال فلاکنه کترین شهرت کاذبه سنه مجلوب اولدینغز شو منحوس قابلیجه لدر. بز.

طوغلەلە پائىلشدر . « طوزخان » دە بونلر كى خرايدر .

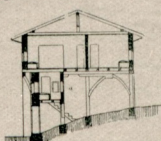
خانلردن لك ابى محافظە ايدىنى «مخود پاشا خانى» دىكە يەنە پزاسى امارتدن اولوب استاتبولك قىتى زمانندە پائىلشدر .

هان تامبلە سىرەك الشكل برآولوى محاط اولان بوخان ايدىن قاتلىدر . قالدريم دوشەلى آكولودە صوكر ايدىن برطافم باراقفلر پائىلشدر . آكرە پرلرە بوسك چنارلر واردر .

ايك قاتك ، يەنە ايىقات قوريدورلى واردر . برنجى قاتك قوريدورلى دىهابىق طاوانلى كررلى منجىستە موزايدر . ايكنجى قات قوريدورلر ۹-۱۰ كرلە سىرەلە قىسىم ايدىلش

اولوب ھىر سىرە قىسلى طاوانلرە اوزتولودر . ھىر سىرە قىسلى اوزايە آيىلان برراطوھ اصابت ايدر واولەرلكرى سوغاقە ناظر ، دىكرى قوريدورە آيىلان قىو يانندە اولق اوزرە ايكنجىر بىرملرى وىر اوجاقلرى واردر .

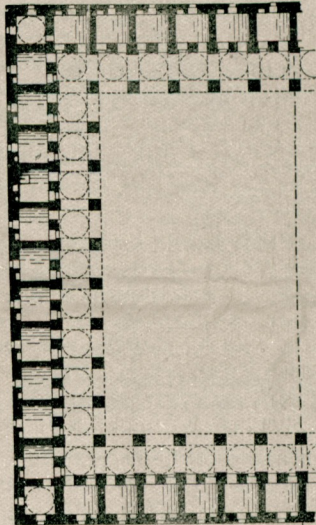
افانئەھ اناسى — آتاموليدەكى تورك اولرى على اكثروپا ايكنجى قاتلى اولق اوزرە انشالدىلشدر . بروسە قىيا بوسكجە رىتەك پامانجەكان اولمى اعتبارلە اولۇنك بىرنجى ، ايكنجى قاتلىرى قوتلى اخشاب ستونلرە استاد ايدر وستون آكرەقلرىدە بر آك قات سايىلەيلير . يالكنز آك قاتك جادە طرفى تامبلە قيايدلر . سوقاق قىوسندن بىشقە خارجە ھىچ برآچىقلىق كورونمز . بروسەدە ھىچ برتورك اولونك آك قاندىن بىر سى بوقدر . بورلى باغجە وتارلا آلانى واولاوانى محافظە بى مخصوصدر . بوقاك دوشەمسى . سرت طوبراق اوزرە ستونلرە رىتكە وسرىلش خالى شكىندە قاقە پائىل طاشلىرى تىكىل ايدر . تورك معمارى ، اونەدىرى انشا ايدىنكى اوك طاوان دوشەمسى يلاركن خالە صاحىنك احتياجلرىنى نظ دقتە آلمە مجبوردر . آك قاتك آچىق اخشاب دىوارلى اكثرا ھىرھانى بىر زىندەن عاريدر . برتورك اولونك ماقىندە كورو . لەجى ، آك قات قىيا طاشدن اولوب ايكنجى قاتك خارجە دوشرى

دەھازادە چىقان جىيەسى مائىل استاندلرە آك دىوار مەربوطدر . دىك برىختە ايلە آك قاندىن اصل اقامت ايدىان قاقە چىقىلىر : بورلى برروسە اونىك پالانى قىسمادە سلامق يەنى قبول سالونى اولق اوزرە ايكنجى قىسە تىرىق يىدبىلير . بوتىرىق شىرلەرلكر اوزرە دىبرى پاك جدى اعتنا ايشىكرى برشىدر . ھرم ، اكثرا اوك اوكچوك قىسنى احتوا ايدر و مريدون باشىدن اعتباراً عىنى مدخلە مالكدر . بروسەك موقى قىسماً دوز اولما . دىغىدن بوردە بوخوس ايچون آبرى برطرز

پاشا خان... بوخانلر ، كچن عصرە قدر اھىر تلى غائب ايتامشلىردى . چونكە آتامولونىك بىوك بروسى ايچون تجارت بىرچى بروسە ايلە ، اسكلىسى اولان مدائىە ايدى : ككن اتمە بوزادن دىكر بوللە استاتبولە سوق ايدىلدى . ۱۸۵۵- مىركت ارضى بر چوق بىشار ايلە برلىكدە بوخانلردە بروسى تخرىب ايتدى . ھنوز آكرەدن بىكرى سنە كچمەدن ۱۸۷۳ دە ازمىتە قدر آتادولو خطك باشلامى . بروسەك قىمت تجارتسى تامبلە دوشوردى . بونك ايچون اسى بروسە خانلى ايجاب اشدىكە يا اھىمىتسىز بعضى تعمير كوردلر ، ياخود تامبلە بىتورك بر قىلدلر .

ايك خان ، برنج خان ، بالا يان خان ، طوز خان ، محمود پاشا خان — بروسە خانلرىنى تامبلە تصويرايتك ايچون بردانەنى مائىل اولدىق آقى كافيدر .

«مخود پاشا خانى» پالانى

ايك خان صوك زمانلرە اساسلى صورتدە ئىمولا اوغراردى . اوراسى بونون بروسەك پاسە محلى عد ايدىلەيلير . بروسەك بىوك مؤسسەلرەك ، عىن زماندە باقى عىنى ، صوك سىنلرە « دويچە اوراينىت باقى » ك آجتەلى اورالزە برلشلىدر . مؤسسەنى احتوا ايدىن وىبوك فالىتە صىنە اولان ايىك خاك معمارى نقتە نظر دىدن دىھا اساسلى تدقيق بىرچىرى قابى اولمادى . بىرچ خان اقاش حالندەدر . بالا يان خان دە تامبلە خراب بر حالەدەدر . چونكە مقرر طاوانلر ، كرلر اترك بىزاسى معمارىستە عائد اولدىق بارز صورتدە كوستىر : ئاكرلر اون بىش طلقە خرلە انشا ايدىلوب طوانلرى موزاى ويكىدىرە ملاسقى

بورباق قابلىجەلى ناصل ئىخوسستە ياد ايتىمەكە كەلدىكەندە جىزى نامراج ايكن بورباق وصولر ك پداى اولان اون بىش كوندىرى بى بوخالە كىتردى .

دىلرى اوزرە فرنى عىتلىە معلول اولان بوايى خستەك دىلرەكى رىتەلى مائىلە ايتش ، بونلر حقتدە قابلىجەك صورت مضرەدە تاثير ايتىنك سىب وكمىنى ادوۋى زىقيەك يەنى جىسولى علاجلر ك كوكورتى صولرە سۈە امترابى وعلى الخصوص قابلىجە خرايتىك بونكى كىسەلر حقتدە عدم موافق اولدىق ، قابلىجەك اساسا بر مقرر ولزوى اولدىق ، مقرر واقەك قابلىجەك فنا صورتدە استعمالدن ايلرى كەلدىكى آكلە مشدر . فى الحقيقە ، مان ھىر شىق بولندە قوللايلىر سە قائدە ، بولندە استعمال ايدىلرە ضرر اولور .

خانلر واولر حقتدە برتبع

ھىرى : مىرئىس دوتىر ھ . وىدەر
مائىلر — بروسە معمارلىق نقتە نظر دىدن ذكر ايدىلى ايجاب ايدىن عومى بىلاردن بروسەدە كاروانسراى اولان وىچىلرندە ئىجار اشىياسى حفظ ايدىن خانلر تىكىل ايدر . بونلر ك اشكال و قىسقىلى مەدرسەلر كىتە بىكر . يەنى بنا ، ايجىرىستە برچشە وىراق چنار آغاچى بولنان بىوك بر سىرە وىامستىل شكىندە اولوبى احاطلە ايدر . بوخانلر اكثرا ايكنجى قاتلى اولدىق انشا ايدىلش اولوب ھرقانە آولى بى ناظر ودرت طرفى دولاشان قوريدورلر واردر . قوريدورلر ، ستونلرە استاد ايدىن كرلرلە آبرىلدىق ، ياقو قىساقە مخودە داخلى كرلرلە دوز مربع شكىندە طاوانلى وياخوددە باشىن باشە كىدن طوغلە ايلە پائىش مقرر طاوانلى احتوا ايدىلر . مختلف اوطلر ك قبولى ھ بوقورىد وىرلە آيىلان اوطلر ك دىشارى بى باقىن طاوانلى يانندە دائما صوغوق قىش آبرى ايچون پائىش برە وىلاق واردر . چونكە بوخانلر يالكنز اتمە تجارتى وىنى ايچون دىك ، اولارى بالخاصە كاروانلر ك اقامت ايچون پائىلشلىرى . خاراجاً قوريدورلى دە قاتبان دالمر ، يادوز وياخوددە على المادە مېلىلدر . بونون بروسەدە ، بىخت ايدىن طرزەدە انشا ايدىلش خانلر واركە ، تاريخ ازالرى بىرچى سلطان زمانە قدر واربر . بالخاصە (ايىك خان) بوسلطانك زمان سلطنتدە پائىلشدر . بروسەك بونون دىكر كاروانسرايلرى ھياكىنى سلطان زمانندە استاتبولك تىغىدن اول ، قىلى طرز معمارىستە دواج وىرن واول زمانك تجارتى ايلرندە طومان بىزاسى روملر طردىن انشا ايدىلشدر .

خانلر ، شىرك و سىطندە اولوب ھىر بىستە يادىران ذواتە اضافە وياخود ايتىندە حفظ ايدىلەك اشىيايە نظراً اسم وىرلىشدر . « ايىك خان » ، « طوزخان » ، « بالا يان » ويا « مخود